

สินไหมทดแทน

“ค่าสินไหมทดแทน” ที่ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๔๔/๑ นี้ มีความหมายตรงกับคำว่า “ค่าสินไหมทดแทน” ที่ผู้ทำละเมิดจะต้องชดใช้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๘ หรือตามมาตรา ๒๑๕ ซึ่งไม่ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นค่าเสียหายที่เป็นตัวเงินเท่านั้น หากแต่รวมถึงหนี้ที่เป็นการกระทำเพื่อให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่สถานะเดิม เช่น การขอให้ขับไล่จำเลยออกจากอสังหาริมทรัพย์ การขอให้ลงประกาศหนังสือพิมพ์เพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดต่อชื่อเสียง การขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนโอนที่ดินอันเนื่องมาจากการสมคบกันโกงเจ้าหนี้ เป็นต้น เพราะกฎหมายประสงค์จะให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาทางแพ่งให้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกับคดีอาญา

หลักเกณฑ์ในการยื่นคำร้อง

๑. ผู้ยื่นคำร้องต้องเป็น “ผู้เสียหายโดยนิตินัย” และต้องมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากจำเลย
๒. ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์และต้องเป็นผู้เสียหายที่ปรากฏอยู่ในคำฟ้องของโจทก์เท่านั้น
๓. เป็นความเสียหายทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา หรือมีมูลเหตุมาจากการกระทำความผิดอาญา

เอกสารที่ใช้ในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

๑. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง พร้อมสำเนา ๒ ฉบับ
๒. ทะเบียนบ้านของผู้ร้อง พร้อมสำเนา ๒ ฉบับ
๓. ใบเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล (ถ้ามี) ของผู้ร้อง พร้อมสำเนา ๒ ฉบับ
๔. ใบมรณบัตรของผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมสำเนา ๒ ฉบับ
๕. ใบรับรองแพทย์ พร้อมสำเนา ๒ ฉบับ
๖. ใบเสร็จพร้อมรายละเอียดค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหาย พร้อมสำเนา ๒ ฉบับ

ระยะเวลาในการยื่นคำร้อง

๑. กรณีคดีนั้นต้องมีการสืบพยาน (อาจเป็นกรณีที่จำเลยให้การปฏิเสธหรือให้การรับสารภาพแต่จะต้องมีการสืบพยานประกอบคำรับสารภาพ) ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนที่ศาลจะเริ่มสืบพยานคดีนั้น การสืบพยานที่ว่านี้หมายถึงการสืบพยานตามปกติ ไม่หมายความรวมถึงการสืบพยานล่วงหน้า ดังนั้น แม้คดีจะมีการสืบพยานล่วงหน้ามาแล้ว แต่ทราบใดที่ศาลยังไม่ได้เริ่มสืบพยานโจทก์ ผู้เสียหายก็ยังมีสิทธิยื่นคำร้องตามมาตรานี้ได้
 ๒. กรณีที่คดีนั้นไม่มีการสืบพยาน (โดยปกติจะเป็นคดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ) ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือมีคำพิพากษาคดีอาญา
- อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่กำหนดไว้นี้เป็นระยะเวลาตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งศาลอาจขยายหรือยื่นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓ ประกอบกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕

การยื่นคำร้องขอค่าสินไหมทดแทน
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๔๔/๑

“ถูกต้อง โปร่งใส บริการจับใจ ให้ทุกท่านอย่างเป็นธรรม”

จัดทำโดย
กลุ่มงานบริการประชาชนและประชาสัมพันธ์
โทรศัพท์ ๐ ๔๕๕๒ ๓๑๐๖-๗ โทรสาร ๐ ๔๕๕๒ ๓๑๐๘

คำอธิบายการดำเนินคดีตามมาตรา ๔๔/๑

๑. เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหายและเป็นกรณีที่ผู้เสียหายมีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย

๒. ผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาได้

๓. ในกรณีที่ผู้เสียหายไม่ยื่นฟ้องคดีอาญาตามข้อ ๒. แต่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาล เมื่อศาลประทับฟ้องและเห็นว่าผู้เสียหายมีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย และตามคำฟ้องของพนักงานอัยการไม่มีคำขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาตามมาตรา ๔๓ หรือมีคำขอให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาตามมาตรา ๔๓ แต่ผู้เสียหายยังมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอย่างอื่นได้อีก ศาลอาจมีหนังสือแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายทราบ

๔. ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มี การสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี

๕. คำร้องต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง คำร้องจะมีค่าขอประการอื่นที่มีใช้คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามีได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์

๖. ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นคนยากจนไม่สามารถจัดหาทนายความดำเนินคดีได้เอง ศาลมีอำนาจตั้งทนายความให้แก่ผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายไม่ต้องเสียค่าทนายความ สำหรับทนายความมีสิทธิได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด

๗. ผู้เสียหายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควร หรือดำเนินคดีโดยไม่สุจริต ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

๘. เมื่อผู้เสียหายยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๔/๑ และศาลสั่งรับคำร้องแล้ว ศาลต้องส่งสำเนาคำร้องให้โจทก์และจำเลย

๙. ในคดีที่ต้องมีการสืบพยาน หากผู้เสียหายยื่นคำร้องก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐานและแถลงเปิดคดี ศาลอาจสั่งให้จำเลยยื่นคำให้การเป็นหนังสือหรือแถลงต่อศาลก่อนหรือในวันนัดตรวจพยานหลักฐานและแถลงเปิดคดี แต่หากผู้เสียหายยื่นคำร้องภายหลังจากวันนัดตรวจพยานหลักฐานและแถลงเปิดคดี ศาลอาจสั่งนัดพร้อมผู้ร้องและจำเลยเพื่อประนอมข้อพิพาทและพินิจฉัยผู้กระทำความผิด หากจำเลยประสงค์จะให้การก็ให้ยื่นเป็นหนังสือหรือแถลงต่อศาลก่อนหรือในวันนัด

๑๐. เมื่อถึงวันนัดตรวจพยานหลักฐานและแถลงเปิดคดี หรือนัดพร้อมแล้วแต่กรณี หากผู้ร้องและจำเลยประสงค์จะขอให้ศาลประนอมข้อพิพาท ศาลจะมีคำสั่งให้นำคดีเข้าสู่กระบวนการประนอมข้อพิพาทและพินิจฉัยผู้กระทำความผิด

๑๑. กระบวนการประนอมข้อพิพาท ศาลอาจกำหนดวันนัดพร้อมผู้ร้องและจำเลยเพื่อเจรจาไกล่เกลี่ย พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประนอมข้อพิพาทเป็นผู้เจรจาไกล่เกลี่ยแล้วรายงานผลการประนอมข้อพิพาทให้ศาลทราบ โดยมีกรอบเวลาต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเริ่มสืบพยานคดีส่วนอาญา

๑๒. หลังจากศาลได้รับรายงานผลการประนอมข้อพิพาทแล้ว หากการประนอมข้อพิพาทสำเร็จ และศาลมีคำพิพากษาแล้ว จะมีการนำคดีเข้าสู่กระบวนการพินิจฉัยของผู้กระทำความผิดต่อไป